

Byrjaðu við seks næmingum á spesialskúlanum — nú eru 120

Stýrið fyri Føroya Spesialskúla fer nú at taka støðu til, hvør skal byggja nýggja skúlan úti á Frælsinum í Havn.

Í lötuni heldur spesialskúlin til í fyra plássum í Havnini

Ditlev Olsen: — Tað eru ov fá lærarafólk á spesialskúlanum

Um eina viku ella so fer stýrið fyri Føroya Spesialskúla at taka støðu til tey innkomnu tilboðini upp á bygging av nýggjum spesialskúla úti á Frælsinum í Havn.

Í stýrinum sita Johan Djurhuus, formaður, Klaus Hermann, næstformaður, Ludvik Petersen og formaðurin í for-eldraráðnum, sum í lötuni er Jógvan Sundstein.

15 skúlastovur

Nýggi skúlin verður útgjörður við 15 skúlastovum fyri brekað. Stovurnar verða 40 m² hvør. Til stovurnar verða gjord trý artikkelatiónsrúm, har næmingar kunnu fáa serstaka undirvísing.

Skúlin verður útgjörður við hokum til triggar barnagarðs-bólkar og til fyra bólkar, sum skulu umfata tey evnaveiku. Tó er ikki ætlanin, at næmingarnir skulu verða sundurskildir.

Annars verða gjörðar stovur til smíð, evning og møgulega tónleikafálæru.

Eisini verða holi til ein fysioterapeut, til at kanna hoyrnu næminganna og til læknakann-

Eitt av skrivstovufólkunum á Spesialskúlanum

ingar. Tað er ætlanin, at læknin, sum verður settur, eisini skal kanna næmingar úr øðrum skúlum enn spesialskúlanum. Haraftrat verða umsitingarhøli og bókasavn, sum ætlast verða bygt í sambandi við eitt lærararúm, oyrafangaralaboratorium og umvælingarverkstaður til hoyritól hjá næmingunum. Til skúlatænara verður gjörður serstakur bústaður.

— Tað er avgjört at biða við byggingini av fimm skúlaheimum í sambandi við spesialskúlan, til nýggi skúlin hevur verið royndur í eitt ár, sigur stjórin á spesialskúlanum, Ditlev Olsen, í samrøðu við SOSIALIN.

Tá skúlaheimini verða bygd skulu tey kunna hýsa 12 næmingum hvørt.

Húsast í fyra plássum

Í lötuni heldur spesialskúlin til í fyra plássum í Havnini. Tey eru KFUM & K og í húsum í Brekkugøtu og á Traðarvegnum.

Næmingatalið er í lötuni um 120. Næmingarnir eru í øllum aldri. Haraftrat verður nakað væl av næmingum skúlað ambulant. Hesir næmingar eru somuleiðis í øllum aldri, sum á henda hátt fáa stuðul til víðari skúling og fyri annars betur at

Framhald frá síðu 5

hitt mest kenda dømi um hetta er, at tað eydnaðist USA at fáa Heimbankan at seta lánini til Chile niður í litið og einki, og stóða allari víðari lángeving til Chile. Samstundis stóðaði sjálvandi øll amerikansk láni-veiting til Chile, eins og tey lán, ið Chile frammanundan hevði, vóru uppsögð. So skjótt sum Allende var fyribeindur, fór lánveitingin aftur at renna. Afturat hesum komu so onnur meira grov búskaparlig vápna sum handilsboycott, trýst og höttanir móti teimum tjóðum og handilsfyrirtekum, sum høvdu samband við Allendestjórnina.

Hvat brotsverk hevði eindarfylkingin, sum Allende stóð á odda fyri, fram, eftirsum hon fekk so harða móttøðu frá tí, vit kalla frælsa heiminum (undantikin eru tó lond sum tey skandinávsku, sum styðjaðu Allende, alt tað tey orkaðu)?

Unidad Popular, ella eindarfylkingin, hevði einki brotsverk fram uttan hetta: at royna at skapa eitt samfelag, har fólk ið alt fekk lut í ágóðanum av landsins framleiðslu og náttúru-rikidømi.

Ein slik stóða vil altið verða ein avbjóðing til tann internationala (amerikanska) mono-

polkapitalin. Tað hava vit sæð í Congo, Vietnam og Indonesia fyri bert at nevna nøkur fá dømi av nógvum.

Tað vóru allar grundir hjá Eindarfylkingini til at tjóðnýta tær útlendsku (amerikansku) fyrirtekurnar. Meðan chilensku arbeidararnir og bøndurnir yvirhøvur livdu í stórum fátækdømi, fóru tær útlendsku fyrirtekurnar allan ágóðan út av landinum og býttu hann út til partaeigarar, ið sótu fleiri 100 kilometrar burtur frá námumum í Chile.

Hvat var meira rimuligt, meira sjálvsagt enn, at fólk ið í Chile skuldi átt allan ágóða av landsins framleiðslu og náttúru-rikidømi?

Hetta var »brotsverkið«, ið Allende og fylking hansara av vinstravendum flokkum og rørslum, høvdu fram. Vit kenna øll svarið upp á hesa avbjóðing. Imperialistarnir fóru í kriggið á øllum økjum móti chilenska fólkinum og vunnu í fyrsta umfari.

Allende

Tað verður framvegis roynt at billa fólk inn, at Allende tók seg sjálfan av døgum. Hetta kann ein t. d. lesa í seinastu útgávuni av amerikanska tíðarritinum Problems of Communism. Teir, sum vóru saman við honum til

tað síðsta, eru allir deyðir, men onkur livir enn, sum hevur verið í sama rúmi, sum Allende bert fáar minuttir, áður enn hermennirnir troðkaðu seg inn í forsetaskrivstovuna, kann greiða frá, at hann bardist til tað síðsta við maskinbyrsuni, sum hann hevði fingið til gávu frá Fidel Castro. At enda varð hann raktur so meint, at hann doyði. Teir av vinmonnum hansara, ið enn vóru á livi, ballaðu líkið inn í eitt chilenskt flagg og lögdu tað á eina sofu. Hesir menn eru allir tiknir av døgum seinni, men so mikið er so líkið út frá teimum, áðrenn teir lótu liv.

Eitt annað, sum bendir á, at Allende ikki tók seg sjálfan av døgum er, at kona hansara, Hortensia, ikki slapp at siggia líkið. Um hervaldið einki hevði at dylja, skuldi eitt slíkt forboð ikki verið neyðugt.

Lærar

Fyri teir europeisku sosialistisku flokkarnar, sum droyma um eina friðarlaga yvirgongd til sosialismuna á lógligan hátt, var hernaðarkvættið í Chile ein ræðuligur skelkur.

Spurningurin, um nakað líkandi kundi hent í einum vestur-europeiskum landi, um sosial-

istar og kommunistar fingur meiriluta á tingi og fóru undir at broyta tað kapitalistiska samfelagið við lógligum tólum, verður ofta havdur á lofti.

Tað er nóg, ið bendir á, at tað sama kundi hent, tí vit siggja ferð eftir ferð, at tað borgaraskapið kennir frámhjárrættindi síni høtt, er tað til reiðar at seta seg út um sínar egnu lógir til tess at varveita stóðuna óbroytta. Hetta kann t. d. altið lata seg gera við at siga, at demokratið er í vanda. Tá kann hervaldið leggja uppi og taka valdið við áðurnevndu hótta móti demokratinum sum hjáputri. Spurningurin er so, nær demokratið er í »vanda«, og hvør skal avgera, at tað er í vanda.

Tá nú kommunistar og sosialistar í Vestureuropa kortini ikki hava slept vónini um eina friðarlaga yvirgongd frá kapitalismu til sosialismu, so er tað tí, at teir meina, at munurin millum Chile og Vestureuropa hóast alt er rættliga stórur. Hetta er eitt so umfatandi evni, at tað ikki kann lýsast her. Somikið skal tó verða sagt, at Unidad Popular fyrst og fremst var ein rørsla, ikki ein flokkur, at skipanin var alt ov leys og tiskil ikki kundi nýst móti øllum teimum hóttaðum, sum vóru vendar móti stjórnini.

Hinvegin eru teir vesturlendsku flokkarnir væl skipaðir og hava fult ræði á fakfelagsrørslni, sum er væl sterkari enn hon var í Chile.

Aftur at hesum kemur so tað, at tað snýr seg um framkomin idnaðarlond, meðan Chile er at kalla eitt u-land.

Kortini fara teir vestureuropeisku flokkarnir at læra av tí, sum hendi fyri Allende, um so er, at teir koma til ræði. Teir vilja vita, at í somu löt, teir hava vunnið ein parlamentarískan meiriluta, so hava teir op-inlýst ella í loyndum eitt av heimsins sterkastu londum í móti sær. Teir vilja læra ongantíð at lita á herin, og av hesi læru fylg-ir, at tú valla kanst stovnsata sosialismuna á friðarligan og lógligan hátt í einum vesturlandskum idnaðarsamfelagi, uttan samstundis at skapa eitt-hvørt slag av arbeidararhei at seta í móti einhvørjar beinleiðis fysiskari hótta. Tað sum verri verður at verja seg í móti, eru tær búskaparligu vápna, sum kapitalisman ræður yvir. Tey vesturlandsku idnaðarsamfelögin eru lotttrakin og búskapur teirra sera viðkvæmur, og tey kunnu tí, um ikki væl verður ansað eftir, koyrast um koll av tí internationala monopolkapitalinum, tá ið á stendur.